

A. Ü. Veteriner Fakültesi Şirurji Kürsüsü
Prof. Dr. Hayrettin Anteplioğlu

DANADA POLYDACTYLY OLGUSU

Erdoğan Samsar* Faruk Akın**
Necdet Güzel***

Beitrag zur Polidaktylie beim Rind

Zusammenfassung Wir sind bei einer weiblicher Rind die Polidaktylie getroffen. Polydaktylie sass am innere teil das linken hintere Fusses. Der überzahlige Zeh war normal gross wie andere Zehe. Ausserdem zeigte das Tier gringe Lahmheit. Nach der total Extirpation des überzahlige Zehes ist der Tier gut gelaufen.

Özet 4,5 aylık dişi bir dananın sol arka ayak medial'inde tam gelişmiş bir artık parmak görülmüştür. Yürüyüşlerde yere değen bu parmak istinat bozukluklarına ve karşıt topuğun yaralanmasına neden olmaktaydı. Parmak ampute edildikten sonra yürüyüş normale döndü.

Giriş

Polydaktyly, sığırlarda ender olarak görülmektedir. Kliniğimizde böyle bir olguya ilk kez rasladık. Bu artık parmak hayvanda yürüyüş bozukluklarına neden olduğundan bu olgumuzu yayınlamayı uygun bulduk.

Polydaktylysm, digitinin tümünün veya bir kısmının dublikasyonu olarak tanımlanır. Congenital olarak şekillenen bu gibi olaylar eskiden beri bilinmekte ve hayvanlarda seyrek görülmektedir. Kansas'ta son 15 yılda 6 olguda görülmüştür. (5).

Polydaktyly, domuz (4, 5, 6), koyun (1, 5, 6), at, kedi, köpek, rat, fare ve kümes hayvanlarında seyrek olarak görülmektedir. Genellikle iki taraflı simetrik (5, 6), gayritam ve aksesuar gibi extremité'ye eklenmiş olarak bulunur. Sığırlarda dört ayakta olmakla beraber

* A. Ü. Veteriner Fakültesi Şirurji Kürsüsü Doçenti Ankara/Türkiye

** A. Ü. Veteriner Fakültesi Şirurji Kürsüsü Doçenti Ankara/Türkiye

*** A. Ü. Vet Fak. Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlık Bilimleri Uzmanlık Yüksek Okulu Şirurji Bilim Dalı Dr. Asistanı Ankara/Türkiye

ön ayaklarda daha fazla görülür, yaş ilerledikçe de topallığa neden olurlar.

Polydactyly, değişik nedenlerine göre; *T e r a t o g e n i c*, *A t a v i s t i c*, ve *H e r e d i t e r* olarak bölümlendirilir. Polydactyly'nin sığırlarda tam olmayan autosomal bir kalıtımla ilgili olduğu kaydedilmektedir (5). Hereford sığırlarında dominant'lığın değeri olmadığı buna karşılık Normandy ve Swedish'lerde ise polydactyly'nin dominant olduğu, III-IV digitilerin lateral ve medial'inde yer aldığını belirtenlerde vardır (3).

Marot, sığırdaki her iki ön extremitelerde polydactyly olgusunu radyolojik olarak saptamıştır. Atavismus'a bağlı olan bu olguda medial'de bir, lateralde ise iki artık parmağın bulunduğu, lateral olanının normal geliştiği, röntgen kontrollerinde bu artık parmakların rudimenter metacarpus tarafından oluşturulduğu kaydedilmektedir (6).

Materyal ve Metood

Hayvanın nev'i : Ruminant

Hayvanın ırkı : Holstein X Yerli mezezi

Hayvanın donu ve cinsi : Siyah dişi dana

Hayvanın yaşı : 4,5 aylık

Prot. no ve tarih: 62/2. 3. 1977.

Bu olgumuzda materyalimizi oluşturan yukarıda eşkali yazılı dişi danadaki artık parmağı klasik metoodla total olarak ampute etmeyi amaç edindik.

Anemnezde ve yapılan klinik muayenede sol arka ayağın medial'inde tam gelişmiş olan artık parmağın yürüyüşte karşıt bacağın iç yüzüne çarptığı, ahır giriş çıkışlarında eşige takıldığı, yürüyüşte bacak yere temas ettiğinde dengeyi bozduğu, bu nedenle fonksiyon bozuklukları ve yaralanmalara neden olduğu saptandı. (Resim: 1). Çeşitli pozisyonlarda yaptığımız radyografilerde artık parmağın metatarsus III'un distal 1/3 ünden kök aldığını ve tam geliştiğini saptadık (Resim: 2).

Hasta sahibinin şikayetlerini, hayvanın yürüyüşteki fonksiyon bozukluklarını ortadan kaldırmak amacıyla artık parmağı ampute ettik. Bunun için hayvan 24 saat öncesinden diete alınarak operasyona hazırlandı. Anestezisi için *Rompun* (Bayer) 2 ml. i. m., sinir uzamı anestezisi olarak da n. plantaris lateralis ve medialis'e 10 ml. Sol. Novocain % 4 enjekte edildi.

Artık parmağı çevreleyen cliptk deri ensizyonundan sonra deri altı bağ dokusu da dikkatlice ensize edildiğinde artık parmağa ait eklem kapsullarının punksiyonunda sinovyalardan varlığı, n. plantaris medialis'ten kök alan artık parmak siniri, a. metatarsa plantaris IV ten kök alan artık parmak arteri ve venlerinin belirgin olduğu görüldü. Bundan başka bu parmağa ait m. flex. dig. supf. ve prof. tendolarının da tam olduğu saptandı. Artık parmağa ait tendo ve tendovaginalar da gelişimlerini tamamlamış ve fonksiyon yapar durumda idi (Resim: 3).

Tendolar kesildikten ve damarlara çift ligatür konduktan sonra artık parmak şiv tarzında tel destere ile kesilerek metatarsus'tan ayrıldı (Resim: 4). Gerekli dikişler konarak operasyon tamamlandı. tazyikli pansuman kondu ve beş gün antibiyotik uygulandı. Bir hafta sonra dikişleri alındı. 15. gün sonra da hasta sahibine iyileşmiş olarak teslim edildi (Resim: 5).

Sonuç ve Tartışma

Olgumuzdaki fazla parmak, diğerleri ile normal boyda olduğundan yürüyüşte yere temas ettiğinde hayvanın dengesini bozarak fonksiyon bozukluklarına ve yaralanmalara neden olmaktaydı. Bu özürleri ortadan kaldırmak amacıyla yapılan operasyonda hayvanın yürüyüşü düzeldiği gibi görünüş kusuru da ortadan kalktı.

Fonksiyonel yahut yapısal defektler vücut organ veya sistemlerinde ayrı olarak geliştikleri gibi; bunlara bağlı olarak da gelişmektedir. Organ ve sistemlere bağlı olduklarında, beden sistemlerinde yapısal veya fonksiyonel bozukluklara neden olmaktadırlar. Congenital olan bu defektler, evcil hayvanlarda pek bilinmemektedir; fakat kalıtsal faktörlerinde rol oynadığı bir gerçektir. Normal olan ana ve babaların bu gibi yavrulara sahip olması kalıtsal faktörlerin rol oynadığına güç katmaktadır. Congenital defektler eğer vücut sistemleri ile fonksiyonel ve yapısal bağlantılı değilse bunların sağıtımında şirurjinin endike olacağı kabul edilmelidir.

Literatür

- 1- **Dennis, S. M., Leipold, H.W.** (1972): *Congenital Dactylous Malformations in Sheep*. The Cornell Veterinarian, 62, 322-327.
- 2- **Gavin, M. D.; Leipold, H. W.** (1975): *Attempted Surgical Correction of Equine Polydactylism*. J. A. V. M. A., 166, 63-64

- 3- **Greenough, P. R.; Callu, F. J.; Weaver, A. D.** (1972): *Lameness in Cattle*. Oliver and Boyd, Edinburgh.
- 4- **Leipold, H. W., Dennis, S. M.** (1972): *Syndactyly in a Pig*. The Cornell Veterinarian, 62, 269-273.
- 5- **Leipold, H. W.; Dennis, S. M.; Huston, H.** (1972): *Polydactyly in Cattle*. The Cornell Veterinarian, 62, 337-345.
- 6- **Marolt, J.; Iljeas, B.** (1967): *Beitrag zur Polidaktylie beim Rind*. D. T. W., 74, 197-198.

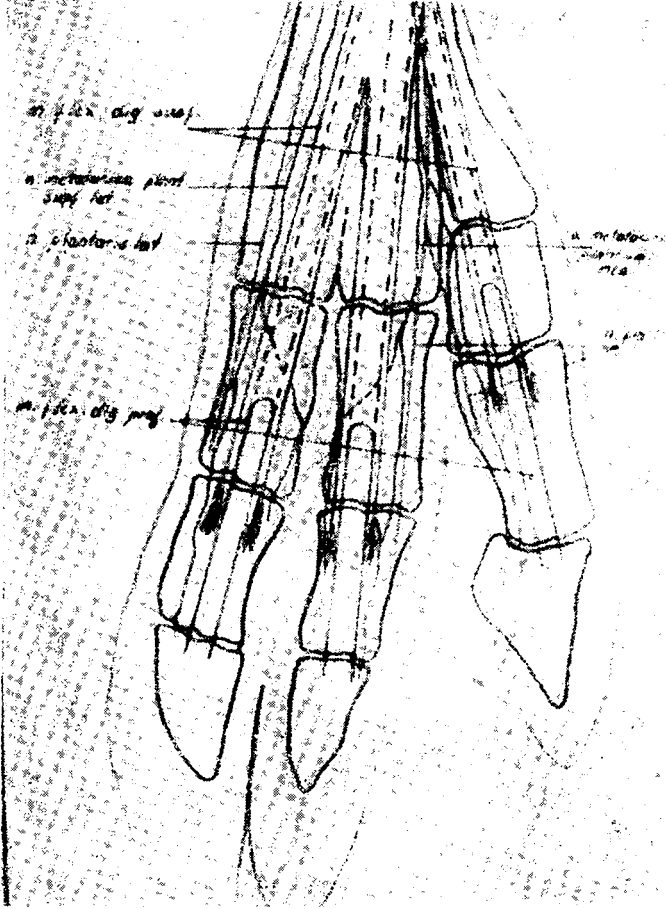
Yazı "Dergi Yazı Kurulu"na 5. 4. 1977 günü gelmiştir.

Resim: 1 Klinik olgumuz
Polydactylye bei einem Rind

Resim: 2 Olgumuzun dorso-volar radyografisi
Das Röntgenbild der Polydaktylie

Resim: 3 Şematize edilen sinir, damar ve tendoların görünümü.
Die allgemeine Erscheinungen über die Gafasse, Nerven und Zehen

Resim: 4 Artuk parmağın kesildikten sonraki radyografisi
Nach der Operation

Resim: 5 Hayvanın sahibine teslim edildiği günkü görünümü
20 Tage nach der Operation